

KASVIO LAUKAAN KIRKONKYLÄN TAPAAN

Tarkoituksena olisi saada sinulle ikioma kasvio alakoulun aikana.

Tee kasviosi huolella, niin siitä on iloa jopa vuosikymmeniksi.

MITEN?

Voit rakentaa kasviosi prässäämällä luonnosta keräämiäsi kasveja, digikameralla kuvaamalla tai yhdistämällä molempia tapoja.

Vaihtoehto 1: Kasvi ja/tai sen kuva kiinnitetään/tulostetaan A4-kokoiselle paperille/kartongille. Paperiin kirjoitetaan myös tärkeimmät tiedot kasvista ja sen löytöpaikasta. Lopuksi kartonkiin kiinnitetty kasvi laitetaan muovitaskuun, kontaktimuovin alle tai laminoidaan ja laitetaan mielellään kovakantiseen kansioon talteen.

Vaihtoehto 2: Valitse sähköinen muoto, jolla haluat kasviosi tehdä, esim. Word tai PowerPoint. Liitä kasvin kuva tiedostoon ja kirjoita kasvin tärkeimmät tiedot kuvan yhteyteen. Uudelle sivulle/dialle voit liittää uuden kasvin ja sen tiedot. Tämän kasvion voit palauttaa helpoiten esim. CD:llä tai muistitikulla.

Tärkeimmät tiedot kasvista ja sen löytöpaikasta:

- kasvin nimi
- (kasvin tieteellinen nimi)
- löytöpaikka (Mistä löysit? Laukaan Saviolta?)
- kasvupaikka (Millaisessa paikassa kasvi oli? Ojanpiennar?)
- kerääjän/kuvaajan nimi ja päivä. (Muista laittaa päivä muistiin jo kerätessäsi.)

MILLOIN?

Jotta urakka ei olisi kerralla liian suuri, kasvien kerääminen ja kasvion rakentaminen jaksottuu neljään vaiheeseen:

1. neljännen luokan kevät ja kesä
2. viidennen luokan syksy /loppukesä
3. viidennen luokan kevät ja kesä
4. kuudennen luokan syksy.

Varhaisimmat kukkijat saattavat aloittaa jo huhtikuussa, joten ole valppaana!

MONTAKO?

Saat kerätä kaikki saamassasi listassa olevat kasvit ja vaikka ylimääräisiäkin, mutta minimivaatimus on vähintään viisi kasvia jokaisesta jaksosta.

Silmät auki kulkiessa!

Löytämisen iloa luontorettillesi!

Vinkkejä kasvien kerääjälle

Kasvien keruu kannattaa aloittaa mahdollisimman aikaisin keväällä, jotta saat mukaan myös aikaisin keväällä kukkivia lajeja. Kasvit kannattaa ottaa paikasta, jossa niitä on runsaasti. Ainoata ei saa ottaa. Tarkoitus on kerätä mahdollisimman yleisiä kasveja, eikä suinkaan mitään harvinaisuuksia.

Kasvit kerätään kukkivina ja niissä pitää olla kaikki kasvin osat mukana (varsi, lehdet ja kukinto (ja juuret, jos mahdollista)). Kerättävä kasvi kannattaa valita huolellisesti: mahdollisimman ehjänä säilynyt, kaunis ja tyyppillisen näköinen. Pitkän kasvin voit taitella arkille.

Puhdista kasvi mullasta mieluummin pesemättä. Kasvin voi maastossa panna kannettavaan puristimeen tai muovipussiin (, johon voit halutessasi laittaa kosteuden säilyttämiseksi märkää paperia tai sammalta). Kirjoita jo maastossa samalla muistiin kasvia koskevat tiedot: löytöpaikka, tietoja kasvupaikasta ja keräyspäivämäärä. Tiedot voi kirjoittaa paperilapulle tai suoraan siihen paperiarkkiin, jonka väliin kasvi sijoitetaan.

Laita kasvi kotona prässiin. Oikaise ja asettele kasvi huolella valkoisen paperiarkin väliin. Lajin tuntomerkkien pitäisi näkyä selvästi: lehtien on hyvä näkyä sekä alasta yläpinnoilta ja kukkien sivusta ja yläpinnalta. (Paksut juuret voit halkaista veitsellä.) Valkoiseen paperiarkkiin merkitään kasvia koskevat keräystiedot. Kasvin annetaan olla tämän arkin välissä koko kuivauksen ajan. Arkin sisällä oleva kasvi pannaan puristimeen esim. sanomalehtien väliin. Sanomalehtiä pitää olla paksusti, jos kasvi on mehevä. Sanomalehtiä kannattaa myös vaihtaa, jotta kasvi kuivaa hyvin ja säilyttää värinsä kauniina. Kasvin annetaan olla puristimessa noin kaksi viikkoa. Harvalla on varsinainen kasvipuristin, mutta sellaiseksi käyvät vaikka kovakantiset kirjat. Painoa pitää olla kasvin päällä tarpeeksi, sillä muuten lehdet jäävät ryppyisiksi.

Kiinnitä kuivattu kasvi valkoiselle piirustuspaperille tai kartongille kapeilla teipinpalasilla mahdollisimman huolellisesti, mutta huomaamattoman siististi. Lisää paperiarkkiin kasvin tiedot suoraan kirjoittaen tai liimaamalla erillisen lapun. Sujauta valmis kasviarkki muovitaskuun tai päällystä se kontaktimuovilla tai laminoiden. Lopuksi vain kansioon suojaan.

Vinkkejä kasvien valokuvaajalle

Ennen kuvaamista muista ottaa mukaan joku oma henkilökohtainen pikkuesine, jonka laitat saman kuvaan kasvin kanssa.

Tunnista kasvi ennen kuvaamista. Kuvan tarkentaminen ja rajaus ovat tärkeitä, sillä yleiskuvan lisäksi kuvaan pitää saada myös kasvin erityistuntemerkit. Monen pienen kasvin kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että sinun on kuvattava kasvi maassa maaten, sillä ylhäältä päin kuvatessa voivat monet tuntemerkit jäädä piiloon. Retkipatja onkin hyvä kasvikuvaajan varuste. Osa kasveista on niin suuria, että kaiken tärkeän mahtuminen yhteen kuvaan on hankalaa. Voit siksi ottaa sekä kokonaiskuvan että tarkentavia kuvia erikseen.

Kiinnitä erityistä huomiota kuvien tarkkuuteen. Varjoisan kuusimetsän kasveja ei kannata lähteä kuvaamaan iltahämärällä. Oikein kirkkaalla auringonpaisteella taas tulee usein liian jyrkkiä varjoja. Lähikuvia ottaessa kannattaa käyttää jotain tukea, vaikkapa puupölliä tai laatikkoa. Monesti riittää kyynärpäiden tukeminen maahan ja keskittyminen rauhalliseen hengitykseen. Samasta kasvista kannattaa ottaa useampia kuvia, vaihdella kuvakulmia ja etäisyyksiä ja valita sitten paras/parhaat kasvioon.

Valitse, missä muodossa haluat kasviosi palauttaa: liitä kuvasi esim. Wordiin tai PowerPointiin, lisää kuvaan kasvin tiedot ja tallenna. Voit tulostaa kasvin paperiversiona tai liittää kuvat tietoineen yhdeksi tiedostoksi, jonka palautat sähköisesti esim. cd:nä tai muistitikulla.

Kasvioon kerättävät kasvit:

4. luokan kevät ja kesä

- leskenlehti
- oravanmarja
- kielo
- rentukka
- ahomansikka
- metsätähti
- niittyleinikki
- voikukka

5. luokan syksy

- piharatamo
- pihasaunio
- siankärsämö
- peltosaunio
- kannusruoho
- valkoapila
- syysmaitiainen
- puna-apila
- hiirenvirna
- niittynätkelmä

5. luokan kevät ja kesä

- metsäkurjenpolvi
- metsäorvokki
- metsäkorte
- mustikka
- kevätpiippo
- ketunleipä
- valkovuokko
- variksenmarja
- puolukka
- lisäksi voit kerätä pari lehtipuuta:
esim. tuomi ja pihlaja.

6. luokan syksy

- kanerva
- metsämaitikka
- kallioimarre
- puolukka
- naava
- vanamo
- kerrossammal
- hirvenjäkäle
- keräporonjäkäle / palleroporonjäkäle
- seinäsammal
- lisäksi voit kerätä pari lehtipuuta:
esim. koivu ja leppä.